

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/505/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614207861
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614207861.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zast.: Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanému: A. C., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Z. XXX, t.č. na neznámom mieste, št. občan SR, zastúpená opatrovníkom: B. M., pracovníčka Okresného súdu Skalica, o zaplatenie 1.419,63 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 10C/14/2015-77 zo dňa 26. februára 2015 v zamietajúcej časti a v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky za neplatnú, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti, v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 739,63 Eur s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 20.03.2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. O trovách konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Ďalej súd určil, že zmluvná podmienka dojednaná v Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. A6523062 zo dňa 26.09.2012 v spojení s Dodatkom k Zmluve o pripojení č. A6523062 zo dňa 26.09.2012 uzavretá medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom uvedená v čl. 2 bod 2.5 v znení: „Účastník si je vedomý, že MT je mu predávaný za Kúpnu cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a v zmysle tohto Dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny, len z toho dôvodu, že sa Účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 v bode 2.2, 2.3, alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT, ako aj na prípadný obsah Prílohy č. 1 Dodatku (pokiaľ je súčasťou Dodatku takáto príloha), by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT). V nadväznosti na ustanovenia predchádzajúcej vety sa Strany dohodli, že Účastník je povinný Podniku uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne:

a) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči Podniku alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči Podniku, avšak Účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku), alebo

b) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v článku 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia Služby prostredníctvom SIM karty alebo Účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť

ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo Zmluvy).

je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 184,- Eur, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných šiestich mesiacov pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „Druhá časť doby viazanosti“), výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti do konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre Druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas Druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete a v menovateli číslo šesť. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol.

Zmluvná pokuta (resp. v prípade, že sa výška zmluvnej pokuty počas doby viazanosti od určitého okamihu postupne znižuje, platí toto ustanovenie pre zmluvnú pokutu, v jej výške, ako je táto stanovená pre obdobie pred Druhou časťou doby viazanosti) predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou spotrebiteľskou cenou MT bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 9) a Kúpnu cenou, t.j. kúpnu cenou s DPH, za ktorú Podnik predal MT Účastníkovi, (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 4). Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinnosti Účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania Služieb v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku.), je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky.

Tiež určil, že zmluvná podmienka dojednaná v Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. A6515032 zo dňa 21.09.2012 a č. A6439867 zo dňa 07.08.2012 v spojení s Dodatkom k Zmluve o pripojení č. A6515032 zo dňa 21.09.2012 a č. A6439867 zo dňa 07.08.2012 uzavretá medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom uvedená v čl. 2 bod 2.5 v znení: „V prípade porušenia niektorej z povinností Účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4. tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za Služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti Zmluvy alebo tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti, neumožnenie zriadenia pripojenia služieb Orange Doma v odbernej jednotke, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti Dodatku OD pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 248,- Eur. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinností Účastníka, a to v okamihu porušenia povinností Účastníkom pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania Služieb v prípade porušenia povinností podľa bodu 2.3 písmena c/ tohto článku). Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy Podniku Účastníkovi. Podnik má právo na úhradu zmluvnej pokuty Účastníkom podľa tohto bodu vzhľadom na výšku zvýhodnenia poskytnutého Účastníkovi na základe tohto Dodatku aj v prípade, že využil ponukovú akciu Tablet za 49,- Eur a Dodatok OD zanikol v skúšobnej dobe a to aj v prípade, že Účastník nie je povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu podľa Dodatku OD. Uhradením zmluvnej pokuty podľa tohto bodu nie je dotknutý nárok Podniku na uhradenie zmluvnej pokuty dohodnutej v Dodatku OD, ak Podniku na uhradenie tejto zmluvnej pokuty vznikne nárok v súlade s ustanoveniami Dodatku OD“ je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky. Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ), § 517 ods. 2, § 544, § 517 ods. 2, § 563, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 2, 3, ods. 4 písm. k), ods. 5 OZ, článku 3 bod. 1, článku 4, článku 6 bod. 1, článku 7 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS z 05.04.1993, § 53a Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 3 O.s.p. odôvodnil vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne len v časti.

Súd mal preukázané, že predmetné Zmluvy o pripojení ako aj Dodatky k nim sú spotrebiteľskými zmluvami v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko žalobca konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ v zmysle § 52 a nasl.

Občianskeho zákonníka (podnik v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách), pričom žalovaný mal v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka postavenie spotrebiteľa, nakoľko pri uzatváraní a plnení predmetných zmlúv nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (účastník v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách) a z uvedeného dôvodu je na daný vzťah potrebné aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Z povahy spotrebiteľských zmlúv vyplýva, že nesmú obsahovať neprímerané podmienky, t.j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

V konaní mal súd listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaný porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu z platne uzatvorených Zmlúv o pripojení so žalobcom, a to tým, že neplatil za poskytnuté služby riadne a včas. Nedoplatok na službách v zmysle príslušných faktúr predstavoval celkom sumu 739,63 Eur. Na základe uvedeného súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 739,63 Eur a úrokov z omeškania vo výške 8,75% ročne, ktorá je v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., a to s účinnosťou od 20.03.2013, t.j. od nasledujúceho dňa po uplynutí náhradnej lehoty na plnenie poskytnutej žalobcom. Súd žalobu v časti zmluvnej pokuty v zmysle dodatkom k Zmluvám o pripojení zamietol a podľa § 153 ods. 3 O.s.p. určil, že ustanovenie o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a teda je neplatné z dôvodu jeho neprijateľnosti, nakoľko z obsahu Zmlúv o pripojení a Dodatkov k nim uzavretých medzi účastníkmi vyplýva, že ich text bol vopred pripravený dodávateľom v podobe typovej zmluvy pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, pričom spotrebiteľ pri podpise zmluvy nemal možnosť ovplyvniť ich obsah, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a z tohto dôvodu v danom prípade nemožno dojednanie o zmluvnej pokute považovať za individuálne dojednané. Súd preskúmal dojednanie o zmluvnej pokute v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, pričom stanovil, že výšku zmluvnej pokuty ako sankcie spojené s nesplnením záväzku žalovaného ako spotrebiteľa nemožno považovať za primeranú, a to aj napriek skutočnosti, že k porušeniu povinností žalovaným prišlo už v prvom roku 24 mesačnej viazanosti. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka dojednaná v dodatkoch k zmluvám o zmluvnej pokute spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech žalovaného (spotrebiteľa) tým, že od neho za nesplnenie svojho záväzku požaduje, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu s jeho nesplnením spojenú, v dôsledku čoho ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná ako celok a nemožno použiť moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka (rozsudok ESD vo veci C-618/10 zo dňa 14.06.2012).

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu a to v časti II. a IV. výroku z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a z dôvodu, že rozhodnutie je v napadnutej časti nepreskúmateľné. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Za podstatný dôvod nesprávnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia považuje skutočnosť, že v odôvodnení súdu absentuje právne posúdenie veci na základe akých skutočností dospel súd k právnomu názoru o tom, že výška zmluvnej pokuty je neprímerane vysoká sankcia a tým spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Súd sa vôbec nezaoberal okolnosťami, za ktorých bola zmluva, resp. dodatok uzatvorený. Súd má povinnosť ex offio skúmať či zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú neprijateľné, jeho povinnosť je najskôr skúmať naplnenie znakov definície neprijateľnej podmienky a to či mu bola daná podmienka dojednaná individuálne a či bola zároveň spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa vzhľadom na všetky okolnosti.

Medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 21.09.2012 uzavretá Zmluva o poskytovaní verejných služieb A6515032, na základe ktorej sa žalobca zaviazal predovšetkým poskytovať žalovanému dátové služby a žalovaný sa zaviazal predovšetkým za tieto služby zaplatiť cenu podľa platného cenníka. Súčasťou zmluvy boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete a cenník služieb (ďalej ako „zmluva o pripojení“). V ten istý deň, tzn. 21.09.2012 bol medzi zmluvnými stranami zmluvy o poskytovaní verejných služieb uzatvorený dodatok k zmluve, ktorého predmetom bola aktivácia osobitného zvýhodneného účastníckeho programu Internet na doma Exkluzív (bod 1.1 Dodatku) ako aj aktiváciu ďalších zvýhodnených služieb nekonečné medzinárodné hovory Európa prístup k internetu. Medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 26.09.2012 uzavretá ďalšia Zmluva o poskytovaní verejných služieb č. A6523062, na základe ktorej sa žalobca zaviazal predovšetkým poskytovať žalovanému telekomunikačné služby a žalovaný sa zaviazal

predovšetkým za tieto služby zaplatiť cenu podľa platného cenníka. Súčasťou aj tejto zmluvy boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete a cenník služieb (ďalej „zmluva o pripojení“). Dňa 26.09.2012 bolo medzi zmluvnými stranami zmluvy o poskytovaní verejných služieb uzatvorený dodatok k zmluve, ktorého predmetom bola aktivácia osobitného zvýhodneného účastníckeho programu Nekonečno 3 (bod 1.1 Dodatku) ako aj aktiváciu ďalších zvýhodnených služieb nekonečný smsmms balík, prístup k internetu a náhradný telefón. Osobitné zvýhodnenie obsahovala príloha č. 1 k dodatku.

Medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 07.08.2012 uzavretá Zmluva o poskytovaní verejných služieb A6439867, na základe ktorej sa žalobca zaviazal predovšetkým poskytovať odporcovi dátové služby a žalovaný sa zaviazal predovšetkým za tieto služby zaplatiť cenu podľa platného cenníka. Súčasťou aj tejto zmluvy boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete a cenník služieb. Dňa 07.08.2012 bol medzi zmluvnými stranami vyššie uvedenej zmluvy uzavretý dodatok k zmluve o pripojení, ktorej predmetom bola aktivácia osobitného zvýhodneného účastníckeho programu Internet na doma Exkluzív (bod 1.1 Dodatku) ako aj aktiváciu ďalších zvýhodnených služieb nekonečné medzinárodné hovory Európa, prístup k internetu. Pre získanie výhod uvedených v dodatku ako aj prílohe č. 1 k dodatkom oproti poskytovaniu služieb iba podľa samotnej zmluvy a podľa cenníka žalovaný pristúpil na prísnejšie podmienky poskytovania telekomunikačných služieb a to záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu na základe zmluvy o pripojení po dobu 24 mesiacov od nadobudnutia platnosti dodatku, a v rámci tejto doby bude bez prerušenia využívať služby, neuskutoční žiaden úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu zmluvy alebo ktorého účelom by malo byť ukončenie platnosti zmluvy alebo dodatku pred uplynutím doby viazanosti a bude mať aktivovaný účastnícky program s minimálnym mesačným poplatkom uvedených v čl. 2 bod 2.2 alebo 2.2 písm. b) dodatkov. V prípade, že by žalovaný dané podmienky nesplnil, za porušenie týchto povinností sa zmluvné strany dohodli, že bude zaviazaný zaplatiť zmluvné pokuty vo výške 248,- Eur, 184,- Eur a 248,- Eur, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti zo strany žalovaného dôjde v období posledných šiestich mesiacov pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „druhá časť doby viazanosti“), výšky zmluvnej pokuty sa bude postupne znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti do konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom viazanosti a okamihom porušenia vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty a v menovateli číslo 6. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa týchto pravidiel sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Žalovaný porušil svoju základnú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy a z dodatku tým, že nezaplatil ani jednu vyúčtovanú cenu za poskytnuté služby, teda porušil svoje povinnosti na začiatku zmluvného vzťahu, čo bolo v konaní preukázané. Dôvodom uzatvorenia dodatku bola pre žalovaného možnosť získať zvýhodnenie v cenách za telekomunikačné a dátové služby oproti platnému cenníku a to najmä uzatvorením dodatku, ktorého obsahom boli dohody o získaní zvýhodnených programov a benefitov. To všetko za jednej podmienky, že v rámci dohodnutej viazanosti bude využívať služby dohodnuté v zmluve o pripojení poskytované žalobcom a za tieto služby bude riadne a včas uhrádzať cenu. Znamená to, že žalobca pre využívanie týchto výhod požadoval, aby žalovaný zotrval v danom vzťahu po dobu 24 mesiacov a rovnako počas tejto doby využíval jeho služby a platil za ne cenu minimálne vo výške mesačného poplatku dohodnutého v dodatkoch. Pre zabezpečenie tejto podmienky, ktorú žalobca požadoval pre poskytnutie týchto výhod, bola dohodnutá sankcia za porušenie tejto podmienky, a to zmluvná pokuta. Žalobca teda očakával príjem za dobu viazanosti minimálne vo výške 839,76 Eur, pri každom jednom dodatku. Pokiaľ ide o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako ďalší znak neprijateľnosti podmienok, považuje za nevyhnutné prihliadnúť na nerovnováhu založenú samotným uzatvorením dodatku v prospech spotrebiteľa s prihliadnutím na výhodu ceny telekomunikačných služieb, ktorú získava uzatvorením dodatku. Dohodnutá zmluvná pokuta nie je neprimeraná sankcia, a to nie len z dôvodu, že predstavuje len výšku poskytnutej zľavy, ale mala byť zabezpečením určitého príjmu po dobu 24 mesiacov k čomu sa žalovaný zaviazal. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „O.s.p.“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ

použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutých častiach v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach je nevyhnutné zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody žalobcu, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku, bolo posúdiť, či prvostupňový súd správne návrh vo zvyšku zamietol, určil, že označená zmluvná podmienka je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti a zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Nakoľko odvolaním nebola napadnutá časť výroku rozsudku obsiahnutá v prvom odseku (vyhovujúca časť) rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť.

Prvostupňový súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa, ktoré neboli odvolateľom namietané a z ktorých následne vychádzal i odvolací súd, a to zo zmlúv o poskytovaní verejných služieb č. A6515032 zo dňa 21.09.2012, č. A6523062 zo dňa 26.09.2012, č. A6439867 zo dňa 07.08.2012, ktorými žalobca poskytol žalovanému využívanie telekomunikačných služieb prostredníctvom telefónneho čísla XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX neoddeliteľnou súčasťou Zmlúv boli aj Dodatky, ako aj Príloha č. 1 k týmto Dodatkom. Na základe Dodatku k zmluve č. A6515032 odpredal žalovanému mobilný telefón ZTE Light Tab 2 za zníženú kúpnu cenu 1,- Eur, na základe dodatku k zmluve č. A6523062 MT Samsung Galaxy Ace za zníženú kúpnu cenu 1,- Eur a dodatku k zmluve č. A6439867 MT ZTE Light Tab 2 za zníženú kúpnu cenu 1,- Eur. Zároveň si účastníci dohodli zmluvnú pokutu v prípadoch nesplnenia si záväzkov žalovaným v dodatku k zmluve č. A6515032 v sume 248,- Eur, dodatku k zmluve č. A6523062 184,- Eur, dodatku k zmluve č. A6439867 v sume 248,- Eur.

Súd prvého stupňa právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným neposúdil podľa ustanovení zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách.

Ochrana spotrebiteľa bola v Slovenskom právnom poriadku upravovaná najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.06.2007. Dňom 01.07.2007 nadobudol účinnosť nový zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ktorý v ostatnom znení má v § 3 ods. 3 zakotvené, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 01.01.2008. S účinnosťou od 01.01.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Porovnajúc obsah účastníkmi uzavretých zmlúv o pripojení a ich dodatku s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je nesporné a prvostupňový súd v preskúmanom rozsudku správne uzavrel, že právny vzťah založený predmetnými zmluvami medzi žalobcom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ako podnikom v zmysle § 5 ods. 1 cit. zák. č. 351/2011 Z.z. a na druhej strane žalovaným, ktorý pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a bol teda spotrebiteľom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa § 5 ods. 2 a 4 cit. zák. č. 351/2011 Z.z. účastníkom, je spotrebiteľským vzťahom a predmetná zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou. V dôsledku toho bolo na daný vzťah nevyhnutné aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach

a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ust. ods. 1 sa nevzťahuje podľa ods. 2 iba na predmet plnenia alebo cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ods. 3 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva ktoré ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné podmienky. Medzi ne novelou Občianskeho zákonníka zák. č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008 bolo zakotvené písm. k), v zmysle ktorého za neprijateľnú podmienku sa považuje i ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením tohto záväzku. Podľa ods. 5 cit. § 53 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Toto ustanovenie je zachované v Občianskom zákonníku v nezmenenej podobe od účinnosti piatej hlavy o spotrebiteľských zmluvách. Ostatne citované ustanovenie je kogentné a zakotvuje zákaz, aby sa zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve odchyľili od Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že je to v neprospech spotrebiteľa. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku s vyššie uvedenými právnymi a teoretickými východiskami je zrejmé, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne neriadil a s ohľadom na hypotézy aplikovaných právnych noriem svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Prvostupňový súd svoj záver, že výška zmluvnej pokuty podľa dodatku nie je primeraná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného spotrebiteľa, ničím a nijako bližšie neodôvodnil. Jeho strohé odôvodnenie je čisto všeobecné, nekonkrétne, nereflektujúce konkrétne okolnosti daného prípadu, neobsahujúce úvahy súdu, ktoré viedli k prijatému záveru. Súd podľa odôvodnenia ani nezohľadnil povahu tovaru a služieb poskytnutých na základe danej zmluvy, ani všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe jej uzatvorenia, ani všetky ostatné podmienky zmluvy. Záver, že výška zmluvnej pokuty nie je primeraná, nemá akékoľvek bližšie odôvodnenie, je iba všeobecné a nekonkrétne a nie je možné z neho zistiť, na základe čoho konkrétne bol súd názoru, že zmluvná pokuta v dohodnutej výške je neprimeraná. Súd prvého stupňa vôbec nezohľadnil regresívny charakter dojednanej zmluvnej pokuty. Závery súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti a v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti nie je preto možné preskúmať a zaujať k nim relevantné stanovisko, navyiac vyznievajú arbitrárne.

Súd ale predovšetkým nevenoval dostatočnú pozornosť ani zdôvodneniu žaloby v ktorej žalobca poukázal na to, že je viazaný rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011 a jeho povinnosťou je zdržať sa používania obchodnej podmienky predstavujúcej ustanovenia Dodatkov, v ktorých je obsiahnutá dohoda o výške zmluvnej pokuty za mobilný telefón (telekomunikačné zariadenie) a preto sa v tomto konaní domáha náhrady škody. Súdne konanie má svoje zákonom stanovené procesné pravidla a v predmetnej veci žalobca teda evidentne neuplatnil nárok zo zmluvnej pokuty, ktorý by mohol byť predmetom samostatného konania, ale nárok na náhradu škody, ktorý je pre právom z porušenia práva a predpoklady zodpovednostného vzťahu sú iné ako v prípade práva zo zmluvy. Stručné paušálne odôvodnenie rozsudku bez bližšieho uvedenia dôvodu zamietnutia takejto žaloby o náhradu škody obsiahnuté na str. 7 druhý a tretí odsek odôvodnenia napadnutého rozsudku je bež ďalšieho zdôvodnenia nepostačujúci.

Čo sa týka vyslovenie neplatnosti zmluvných podmienok keďže ide o nárok z titulu náhradu škody treba posúdiť, či vôbec sú splnené podmienky, za ktorých súd môže takýmto spôsobom postupovať a rozhodnúť ex offio.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

Vady konania vymedzené v § 221 ods. 1 písm. a) až g) O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania. Stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 167 ods. 2 O.s.p.) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľné.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vypoariada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania (§ 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.). Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne (mutatis mutandis NS SR sp. zn. 2 M Cdo 11/2013).

S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, v napadnutých častiach o zamietnutí žaloby včítane závislého výroku o náhrade trov konania a v časti určenia označených zmluvných podmienok za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.).

Povinnosťou prvostupňového súdu bude v zmysle vyššie naznačených právnych východísk opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody za poskytnuté mobilné telefóny (telekomunikačné zariadenia) včítane jej príslušenstva, následne o tejto zrušenej časti opätovne vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o náhrade trov prvostupňového aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.